

GORIŠKA STRAŽA

Izhaja vsak ponedeljek in četrtek ob 8. uri predpoldne.
Stane za celo leto 15 l., za pol leta 8 l., za četrt leta 4 l.
Za inozemstvo celo leto 30 l.
Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.
Odgovorni urednik: RICHARD OREL.

V Gorici v četrtek 5. aprila

1923

Štev. 27.

Letnik VI.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Oglasi se računajo po dogovoru in se plačajo vnaprej.
List izdaja konsorcij „GORIŠKE STRAŽE“.
Tisk. S. Spazzal v Trstu.
Uprava in Uredništvo: ulica Mameli 5. (prej Scuole).

Kmetsko-delavske zveze v boju zoper novi vinski davek

Ko se je raztegnil na naše pokrajine novi zakon o vinskem davku, je mogočno zašumelo med kmetskimi ljudstvom anektiranih dežel. Vinorejci iz Trentinskega in iz Istre so poslali brž v boj svoje organizacije in šli v Rim posredovat k vladi. Za Tirolci in Istrani so se dvignili goriski kmetje in po deželi je zadonel glas njihove strokovne organizacije: Kmetsko-delavske zveze. Na veliki četrtek dne 29. marca so se sestali v Gorici zaupniki. Kmetsko-delavskih zvez in razpravljali o položaju. Sestanek se je vdeležilo tudi mnogo gostov. Na dnevnem redu sta stali dve važni točki: Novi vinski davek in Razprodaja našega zastalega vina. Po poročilih poslanca Ščeka in dr. Bitezniaka se je vršila temeljita in vsestranska debata o neznosnem položaju naših vinorejcev in se je napravil sklep, sklicati na veliko nočni ponedeljek

Velik shod Kmetsko-delavske zveze v Dornbergu

In res so na velikonočni ponedeljek prihiteli od vseh delov dežele kmetje na zborovanje in manifestirali na dostojen in veličasten način za svoje stanovske pravice. Več kakor tisoč kmečkih gospodarjev je polnilo veliko dvorano Vinarske zadruge, ki je bila vse pretesna za veliki naval ljudstva. Na hodniku in po stopnicah so se trle vrste vinorejcev, ki niso mogli v dvorano.

Skoro vse vinorejske občine naše dežele so odposlale na zborovanje svoje odposlance. Videli smo zastopnike dobravske kmečke zadruge, odposlance vipavske vinarske zadruge, ki ima največjo in najsijajnejšo klet med slovenskimi Primorci, videli smo zastopnike občin Sempas, Črniče, Rihemberk, Prvačina, Sv. Križ, Ozeljan, Šmarje in sploh vse občin v avške doline, prisotni so bili odposlanci spodnjega in zgornjega krasa, prihiteli so v Dornberg zastopniki briških občin in vinorejci iz goriške okolice. To mnogoštevilno zastopstvo daje dornberškemu shodu prav izreden pomen in upravičeno trdimo, da je v Dornbergu govoril glas vse vinorodne goriške dežele.

Točno ob 3. uri je otvoril zborovanje glavni tajnik Kmetko-delavske zveze dr. Bitezniak, pozdravil navzoče kmete in poudaril veliki pomen shoda. Nato je prevzel predsedstvo predsednik dornberške kmetsko-delavske zveze gospod Lovro Pavlica. Zahvalil se je osrednjemu vodstvu Kmetsko-delavskih zvez, da ni v teh težkih časih zapustilo našega kmeta, temveč šlo brez obziranja v boj za njegove pravice. Pozdravil je navzočega poslanca Ščeka in zastopnika vlade ter ga prosil, naj spo-roči Prefektu zahtevo našega ljud-

stva. Nato je podal besedo dr. Bitezniaku, ki je v triletnem govoru temeljito raztolmačil nov vinski davek. Njegova strokovna izvajanja so pravni položaj vinorejca vsestransko in izčrpno razjasnila. Njegov govor so zborovalci sprejeli z velikim odobravanjem.

Govor poslanca Ščeka.

Za njimi je povzel besedo poslanec Šček, ki je izvajal v glavnem sledeče:

Dragi zborovalci!

Ko smo bili še v stari državni zvezi pod Avstro-Ogrsko, naš kmet ni poznal skrbi, ki ga danes tarejo, kajti nikdar se mu ni bilo treba vprašati: Kako bom prodal svoje vino. Ko je naš vinogradnik vinograd obdelal in če je bila letina dobra, je bil srečen in brez skrbi. Zakaj njemu ni bilo potrebno iskati kupcev. Saj so se sami ponujali. Zakaj je bilo nekoč tako?

Bivša država je pridelovala vina ravno toliko, kolikor ga je potrebovala zase. Izvažala ga je prav malo. Niti 80 li del vse proizvodnje, to je 120.000 hl, vina ni šlo čez mejo. Domače vino se je popilo v državi, tuje se ni uvažalo. Tako se je pri nas trgovina lepo in prosto razvijala.

Razen tega je država namenoma in trajno ščitila vinogradnike. Za vzorne nasade je plačevala premije, deželni zbori so dajali vinogradnikom brezobrestna posojila in parlamenti so uvedli zaščitno carino proti inozemskim vinom. Kako visoka je bila n. pr. uvozna carina na italijanska vina, veste sami. Italijanski vinorejci so imeli večkrat polne kleti vina, cena pridelku je bila silno nizka in vendar ga ni mogel uvoziti v Avstrijo! Naši vinogradniki so bili trdno zaščiteni pred vsako konkurenco.

Kako je danes?

Danes smo v zelo hudem položaju. Številke bodo vse povedale!

Avstrija je pridelovala 4 milijone 600 tisoč hl vina. Ogrska 4 milijone 100 tisoč. Vsega skupaj torej 9 milijonov 300 tisoč. Prebivalcev je štela bivša država približno 50 milijonov. Italija pa šteje 40 milijonov ljudi, pa ne pridelava 9 milijonov temveč 40 milijonov hl vina.

Ob dobrih letinah, n. pr. leta 1910, je pridelala Italija do 60 milijonov hektolitrov. Pomislite, kakšna razlika! Ako bi hoteli mi biti danes v istem položaju kakor prej v Avstriji, i morala Italija pridelati 7 milijonov in ne 40 milijonov hl, vina na leto.

Ze to naj vam zadostuje, da spoznate naš položaj po vojni. Nikdar ne bo naš vinogradnik v tako ugodnih razmerah, kakor je bil, s tem težavam se pridružujejo še

štiri nesreče, ki so prišle na naš narod po svetovni vojni. Štiri veliki udarci so zadeli naše vinogradnike!

Prvič je izgubil naš kmet ogromno kapitala. Če je imel naš vinogradnik pred vojno 10.000 kron in njegov tovariš v Italiji 10.000 lir, sta si bila enaka. Naš vinogradnik je bil celo bogatejši, ker je bila krona več vredna kakor lira. Po svetovni vojni se je pa spremenilo 10.000 kron v 6000 lir, medtem ko je ostal denar italijanskega kmeta nedotaknjen. Naš vinogradnik je postal za 40 od sto revnejši od italijanskega. Tudi ne smemo zabiti, da je kupna moč novih pokrajin padla na 10 do 15 od sto predvojne vrednosti.

Dragi veliki udarec tiči v tem, da so

Naši trgi izginili.

Goriški vinogradnik je imel pred vojno le pol leta skrbi. Skrbela ga je zama, bal se je toče, trepetal pred sušo, se tresel pred peronospero. Navdajala ga je z eno besedo skrb za letino. Danes so mu vse te skrbi ostale, a povrhu ga tare ostalo pol leta še skrb za prodajo vina! V rejsnjih letih je bilo lepo. Ko si spravil vino pod streho, si si lahko zadovoljno mel roke. Največje vinske tvrdke iz Dunaja so prišle v deželo in polni vlaki mošta in vina so drdrali proti severu. Izvažali smo vino na Češko, v Graž na Poljsko, na Kranjsko, poprodali smo ga mnogo tudi doma in v Trstu. Danes so zaprti vsi tuji trgi. Če hočete uvoziti vino v Avstrijo, morate plačati 296 lir carine za hektoliter. Skoro tri lire carine na vsak liter. Za Češko-Slovaško je carina še večja. Čehi so naložili na naše vino kar 321 lir carine. Na Poljsko ne uvažamo nič, v Jugoslavijo nič. Od vseh strani smo zaprti z visokimi zidovi. Veste kaj to pomeni? To pomeni, da so sadovi in uspehi 50 let dela naših najboljših zadrugarjev, trgovcev in organizatorjev vničeni.

Pridemo k tretjemu udarcu, ki je treščil na naše vinogradnike! Eksporta ni več, zato pa je začel velik uvoz laških vin v naše kraje. Od vseh strani Italije prihaja vino v naša mesta, vasi in trge. Nele da ne moremo več izvažati vina v tujino, tudi na domačih tleh se borimo za razprodajo. Zato so naše kleti polne, kupčija umira.

Razen tega nas je udaril še nov zakon o žganjekuhi. Po novem zakonu se nam ne splača več kuhati iz tropin žganje. V Italiji morejo le veleobrati pridelovati za trg žganje. Naši kmetje so podlegli velikim tvrdkam. Ta postranski zaslužek vinorejca je pri koncu. Približno 100 tisoč kvintalov tropin bomo vrgli letos proč. To pomeni 1 do 2 milijona zgube v našem narodnem gospodarstvu.

Novi davek!

Vlada je vpeljala nov vinski davek z nastopno utemeljitvijo: «Vi ste v isti državi, zato bodite enaki vsem vinogradnikom Italije! Oh, da bi bili res enaki! Toda mi smo izšli iz vojske pod drugimi pogoji, kakor italijanski vinogradniki! Mi smo zgubili polovico denarnega premoženja, njihov kapital je ostal nedotaknjen. Naši vinogradi so vničeni, njihovi so skoro nedotaknjeni. Oni so ohranili vse inozemske trge, mi nimamo več nobenega.

Boj za obstanek ni enak pri nas in v ostali Italiji. Naš kmet mora podleči, če ne dobi pomoči. (Viharno odobravanje).

Mi nismo bili namreč niti od daleč pripravljeni na to konkurenco! Konkurence nismo poznali doma, poznali je nismo na tujih trgih. Doma je slo vino kar samo ob sebi. Močno ali šibko, slabo in dobro, prodalo se je vse. Na inozemskih trgih se nismo nikdar bojevali s tujimi vini, ker smo razpečavali vse vino v državi in nam ni bilo treba v inozemstvo. Sedaj pa imamo doma proti sebi 40 milijonov hl, vina in morali bi konkurirati po vrhu s tujimi vini po vseh inozemskih trgih.

Vlada nas ni postavila enake med enake. Zdi se mi, kakor da bi poslali 6 letnega otroka v boj proti 12 letnemu fantu. Če hočete, da se samostojno, brez pomoči in zaščite borimo za svoj obstanek.

Dajte nam enake pogoje!

Dvajset lir na hektoliter naš kmet ne more prenesti.

Razen tega je mestna užitnina pri nas neprimerno višja kakor v ostali državi. V Trstu znaša na pr. mestni davek 80 stotink na liter. Druga italijanska mesta nalagajo le 25 do 45 vinarjev na liter in ne več. Ze radi tega je v naših krajih vino dražje. Radi visoke mestne užitnine kupujejo gostilničarji raje močna italijanska vina in jih mešajo z vodo.

Novi davek je torej za naše kraje očitno krivičen! (gromovito ploskanje!) To so uvideli že zdavnaj poslanci novih pokrajin in vse gospodarske organizacije so bile v tem edine. Bivša posvetovalna komisija v Trstu se je bila izrekla proti novemu davku. Ravno isto je storila centralna komisija v Rimu, ko je bil njen predsednik senator Salata. V finančnem ministristvu je obstajal prej odbor, na katerega se je obračal minister vselej za nasvet, kadar je hotel izdati kako odredbo za naše kraje. Tudi ta odbor se je bil izrekel proti novemu davku in zahteval posebno zaščito za nove pokrajine.

Kmet, organiziraj se!

Kljub vsemu temu je raztegnila vlada novi vinski davek na anektirane dežele. Naravno, da se je polas-

tilo kmetskega ljudstva veliko razburjenje. Vzdignile so se kmetske zveze Tirolcev in odposlale 5. marca spomenico vladi. Dne 11. marca so odposlale novo spomenico in v Rim je šlo odposlanstvo organiziranih vinogradnikov. Istrski laški kmetje so imeli zborovanje 18. marca in naslovili na vlado spomenico s svojimi zahtevami. Stanovska organizacija slovenskih kmetov, naša Kmetско-delavska zveza se je pridružila Istranom in Tirolcem. Jaz sem po navodilu osrednjega vodstva odposlal nemudoma finančnemu ministru De Stefaniju brzojavko, v kateri sem ga opozoril, da je novi vinski davek vničevalen za nove pokrajine. Zahteval sem preklic ali pa nove ukrepe proti vinski krizi, ker je naš pridelek skoro ves neprodan.

Zakaj pa nismo mogli odposlati v Rim odposlanstva vinogradnikov kakor Tirolci? Za to, ker naši kmetje niso še dovolj zavedni, ker se ne znaajo žrtvovati za svojo stanovsko organizacijo Kmetско-delavskih zvez, ker je gmotno dovolj na podprejo! Naša Kmetско-delavska zveza se ni mogla vdeležiti deputacije, ker ni imela sredstev, dočim razpolaga Kmetška zveza Tirolcev s stotisoči. Tirolci so se navadili plačevati redno in točno, svoji organizaciji, vpisali so se trumoma v svoje zveze, mi pa ne moremo vzdrževati niti poštenega tajništva. Marsikdo izmed navzočih se lahko trka danes na svoja prsa. Tako je naše stanje.

Kaj sedaj?

Trenutno nam ne preostaja druge, kakor da sporočimo vladi svoje zahteve. Slišali boste resolucije, ki jih pošljemo v Rim finančnemu ministru. Mi zahtevamo, da se davek preklic ali vsaj preloži na drugo leto. To se mora zgoditi! Sicer bi bili kaznovani vsi vinogradniki, ki niso doslej še prodali svojega vina. Zakaj naj bodo ti nesrečneži povrh še kaznovani?

Zahtevamo nadalje, da se odmeri davek po graduaciji vina. Če je davek za vse vino enak, bo kupec iskal le močna vina in jim prilil vode. Ali boš vodo rabil pri vinu, ki ima 8 stopinj? Kupevali bodo vino s 14 in 15 stopinjami! Ako si kupec nabavi vino s 15 stopinjami, naredi iz 4 hl takega vina 6 hl po 10 stopinj in si prihrani 120 lir, na davkih in prevoznini. Kdo bo še kupoval naše šibko vino?

Ako vlada ne uvede davka po graduaciji, razpiše premijo za vse one, ki mešajo vodo z vinom. Škoda bo trpela država, dežela in mesto ter vsi vinogradniki, ki pridelujejo šibko kapljo.

Zahtevamo nadalje, naj vlada poskrbi za izvoz. Italija naj sklene z Jugoslavijo pogodbo, da bo Primorska smela izvažati v Jugoslavijo četrtil milijona hl. vina. To vino mora biti vsakega davka in carine prosto, uvede naj se znižana železniška tarifa.

Take pogodbe med državami niso nič izrednega. Francija je sklenila z Nemčijo tako pogodbo leta 1870, ravnotako je naredila sedaj, leta 1920, v prid vinogradnikom iz Alzace-Lorene, ki so prišli pod Francijo.

Toliko smemo zahtevati v poštenu vesti, ker vemo, da

zahtevamo pravico.

Vlada vedi, da je naš kmet v zadnjih 50 letih zapustil polje in se vrge na vinograd. Vlada ne sme in ne more kar čez noč vpeljati zakone, ki vničujejo delo pol stoletja.

Ali naj od danes do jutri spremenimo produkcijo? Mari naj naš kmet zapusti zemljo in se poda zopet pod grofo? Danes ne gre le za obstanek naših vinogradnikov, temveč za življenje vsega našega ljudstva.

Zborovalci! Mi vsi se zavedamo hudega položaja države. Če hiša gorí, morajo vsi pomagati. Naš državni proračun izkazuje 6000 milijonov letnega primanjkljaja in trgovska bilanca je še bolj žalostna.

Državno gospodarstvo se mora zboljšati in mi vsi moramo pomagati. Vinogradnik ne bo odrekel državi svoje pomoči, toda država naj ve, da ne sme vinogradnika, nikdar tako obremeniti, da ga vniči!

Govor poslanca Ščeka so zborovalci poslušali z napeto pozornostjo in ga ob sklepu viharo odobraval.

Resolucije.

Za njim je nastopil glavni tajnik Kmetско-delavskih zvez dr. Bitežnik in predložil zborovalcem nastopne resolucije v odobritev:

1.) Novi vinski davek, ki je bil uveden v nove pokrajine z odlokom dne 8. februarja 1923 in ki je stopil v veljavo z dnem po objavi odloka v «Gazzeta Ufficiale» od dne 12. III. 1923, naj bi se pobiral šele po novih trgati.

2.) Odpravi naj se deželni davek in vsaka deželna doklada.

3.) Italijanska vlada naj sklene z Jugoslavijo ugodno pogodbo z najnižjo izvozno carino, tako da bo pridržana Primorski pravica, da izvozi v Jugoslavijo en četrtil milijona hl. vina. Na to kontingentirano vino se ne postavi noben davek v notranjosti države. Vlada naj bi določila znižane tarife za prevoz vina iz Primorske v druga središča države.

4.) Razprodaja ponarejenega vina naj se popolnoma prepove.

5.) Vinski davek naj bo postopen z ozirom na moč vina.

6.) Davka prosta količina vina naj se zviša od 1 hl. na dva hl.

7.) Mestna užitnina v novih pokrajinah naj se izenači z ono v starih pokrajinah.

8.) Od vojne poškodovane vinorejske cone naj se do popolne obnove vinogradov popolnoma oprostijo novega vinskega davka.

9.) Vino naj se obdači v bližini konsumna in ne pri proizvajalcu.

Resolucije so bile enoglasno sprejete.

Zaključni govor dr. Bitežnika.

Nato je dr. Bitežnik poudaril veliki pomen organizacije za naše kmetско ljudstvo. Glejte, kako vztrajno in disciplinarno se bojujejo tirolski vinogradniki za svojo stanovsko pravdo. Oni so si znali ustvariti zvezo, ki je ena prvih v celi državi.

Ako ne bodo sledili Slovenci temu zgledu, bo padel nanje udarec na udarec. Naše kmetско ljudstvo se ne zaveda še svojega položaja, naši kmetje niso še spoznali, da brez žrtve ni uspehov. V naših množicah mora zmagati nov duh žrtve. Pri nas se najdejo še ljudje, ki mislijo, da jim mora prinesiti vsaka materijalna žrtev nemudoma dobiček. Če plačš pet, hočeš imeti prav kmalu sedem kot obresti. To mora nehati. Vsaka velika in dobra organizacija raste počasi in ne pokaže v par mesecih svojih uspehov. Kar raste hitro, tudi hitro razpade. Nikjer na svetu se ni še ustvarila trajna in neporušna organizacija brez gmotnih žrtve in zaupanja. Tako je bilo pri drugih narodih in to velja tudi za Slovence.

Mi smo prav maloštevilno ljudstvo. Če so drugi veliki narodi, ki štejejo na desetine milijonov prebivalstva, le po težkih naporih organizirali svoje kmetско ljudstvo, tedaj pomislite, koliko discipline, požrtvovalnosti in vere je treba nam, da postavimo na noge mogočno Kmetско-delavsko zvezo! Ker nas je malo, mora vsaka vas, vsak kmet do zadnjega moža v organizacijo. Nikjer na celim Primorskem ne

sme biti občine, ki bi bila brez Kmetско zveze. Priti moramo do tega, da se bo sleherna vas sramovala, če ne bo imela svoje zveze. Še več! Doseči moramo, da preide v kri in meso vsakega posameznega kmeta zavest, da ni pravi kmet, kdor ni organiziran v svoji stanovski organizaciji. Še le tedaj, ko bomo šteli v Kmetско-delavskih zvezah 30.000 disciplinarnih, redno in točno plačujočih kmetov, šele tedaj bo naš kmet sposoben, da se bori za svoj obstanek. Če se to ne zgodi, bo mo propadli.

Zato dvignite se kmetje, organizirajte povsod Kmetско-delavske zveze, da postavimo na noge kmečko armado, ki jo bodo vsi vpoštevali in spoštovali. V organizaciji je moč, brez nje smo in ostanemo reveži na vekomaj.

Kaj se godi po svetu?

Krvavi dogodki na Rurskem, o katerih smo zadnjič poročali, so odprli nov prepad med Nemčijo in Francijo. Visoko švigajo plameni sovraštva v vseh deželah, kjer doni nemška govornica. Zdi se, kakor bi bila vsa Nemčija v ognju. Vsa nasilstva in vse oborožene grožnje francoskega vojaštva ne morejo niti malo ustavičiti in pokrotiti rurskega delavstva. Pogum in odločnost rurskega ljudstva raste z nasiljem Francozov. V senca bajonetov in strojnih pušk se upa to ljudstvo protestirati, kakor se ni še nobeno zatirano ljudstvo upalo pred očmi zmagovalca. Vsak drugi narod bi se bil že uklonil in vdal zatiralecu. Nemci ne! Poslušajte, kako govorijo Nemci francoskim generalom, ki imajo par sto tisoč oboroženih mož za seboj. Neoborožen Nemec, predsednik Grützner, je poslal francoskemu vojaškemu poveljništvu pismo protesta, v katerem si upa pisati:

«Ni ga zločina v nemškem kazenskem zakoniku in tudi ne v zakonikih vsega civiliziranega sveta, ki ga niso vaše armade zakriville od 11. januarja dalje!»

Grützner pravi, da protestira

V imenu umorjenih

izražajoč svoje ogorčenje in svojo obsodbo radi vseh hudodelstev, ki jih ima na vesti soldateska. «Prepričan sem, da odobravajo to obsodbo vsi narodi, ki vidijo v človeškem življenju nekaj nedotakljivega in svetega. Krvavi dogodki so se izvršili ravno v času, ko se je mudil v Essenu zastopnik papeža, tega zvestega in odločnega varuha človečnosti.» Grützner zaključuje svoje pismo rekoč, da je pripravljen stopiti pred vsako francosko vojno sodišče in dokazati do pičice svoje trditve.

Tako govore Nemci in se ne boje smrti in ječe, ki jim grozi vsak trenutek od francoskega vojaštva.

Boj med Nemci in Francozi postaja vedno bolj srdit in obupen. Med tem ko pišemo te vrstice, prihaja iz Francije vest, da so stopili v boj nemški nacionalisti, o katerih smo pisali v predzadnji številki. Takrat smo poudarili, da se širi iz Bavarskega novo gibanje, ki zahteva nasilno borbo proti Francozom. Tajne nemške organizacije se že delj časa pripravljajo na boj v porurskem ozemlju. Vihotapiti hočejo svoje ljudi čez mejo in vpriporiti na Rurskem umore in nasilja vseh vrst. Njihove grožnje so postale dejanja.

Boj z vlakl.

Svoje prvo nasilno delo so izvršili na ozemlju, ki je zasedeno od belgijskega vojaštva. Iz mesta Friedrichshafen so zagnali v smeri proti postaji Wesel devet vlakov s praznimi lokomotivami brez strojevodij. Vlaki so drdrali v blazni hitrosti proti belgijskemu ozemlju. Katastrofa je bila

Govor dr. Bitežnika so zborovalci sprejeli z gromovitim ploskanjem. Nato je predsednik shoda Lovro Pavlica v jedrnatih besedah zaključil velpomembno zborovanje, pozivljajoč navzoče, naj širijo po deželi plemenito misel Kmetско-delavske zveze.

Zborovalci so se mirno razšli, zavedajoč se, da je bil ta shod ena najlepših manifestacij našega kmetiskega stanu.

Zdaj pa veselo in pomirno na delo!

**Sirite Naročajte
Berite
„Goriško Stražo.“**

neizogibna. Ko je pridrvel osmi vlak s polno paro na most, ki vodi čez reko Lippe, se je dovršila nesreča. Sedemdeset vozov je treščilo vkup in se prekopicnilo eden vrh drugega.

Nemški nacionalisti so hoteli s tem dejanjem poškodovati bližnjo postajo Wesel, kjer se križa pet važnih železniških prog, in onemogočiti Belgijcem vsako prevažanje in premikanje na tem ozemlju.

To je prvi čin nemških nacionalistov. Če se jim posreči strmeoglavit berlinsko vlado, se bo vrstilo nasilje za nasiljem in Rursko se spremeni v pravo bojno polje.

Škofje v ječah.

Prav tako nevesele novice prihajajo iz sovjetske Rusije. Ruska država je v zadnjem letu zelo omilila svojo politiko na zunaj. Nič se ne sliši govoriti o revolucijah, ki jih namerava raznetiti v različnih državah Evrope. Svetovna revolucija je stopila v ozadje in ruski komunisti so postali prijazni s kapitalističnimi državami. Pogajajo se celo z njimi in vabijo njih podjetnike v Rusijo. Ponujajo jim podkope, gozdove in zemljo in obljubljajo, da ne bodo raztegnili manje komunizma. V Rusiji se zopet oživel kapitalizem. Ruski državniki so postali do inozemstva popustljivi in zelo strpni. Tem bolj odločni in brezobzirni so pa v notranjosti. V svoji državi tiščijo vse nasprotné stranke ob tla. Nihče jim ne sme ugovarjati ali kritizirati vlado. Kdor ni komunist, mora ubogati in molčati, sicer ga zadene pest države. V zadnjem času so poostrili boj proti veri. Pravoslavne, katoliške in judovske verske družbe stoje pod strogim nadzorstvom. Če se duhovščina ne strinja z vlado in jo kritizira, mora pred sodišče. Tako so postavili komunisti pod obtožbo 72 letnega katoliškega škofa Cieplaka in celo vrsto njegovih tovarišev. Obtožujejo jih, da so sovražniki sovjetske države in hujskano ljudstvo proti komunistom. Resnica je ta, da nočejo kat. škofje služiti vladi in si ne dajo vzeti svojega svobodnega mišljenja. Komunisti so jih obsodili na smrt in bi jih bili že usmrtili, da se ni dvignil skoro cel svet v obrambo obsojencev. Škof Cieplak pojde v ječo, o drugih še ne vemo, če si rešijo življenje. Naj se zgodi kar koli, eno je pa že danes gotovo: preganjanje in mučenje je rodilo v Cerkvi doslej še vedno novo življenje. Sile ni še nikdar ubila idej in jih tudi to pot ne bo. Nasilje je povsod in v vseh časih ideje krepilo, dalo jim je privlačno moč, da so si osvojile srca množic in šle tem hitreje svoj pot na vzgor.

Ta resnica je stokrat in tisočkrat potrjena v zgodovini in vendar so se vlade in oblastniki tega sveta stokrat in tisočkrat proti njej pregrešili.

dvigniti naroda brez poboljšanja njegovega duševnega, npravnega stanja.

Da zopet mogočno dvignemo prapor katoliške zavesti ter si ustvarimo smernice za novo kulturno delo, zato vas kličemo na V. Katoliški shod v Ljubljani, ki se bo — po iniciativi presvetlega g. knezoškofa dr. A. B. Jegliča — vršil od 25. do 28. avgusta 1923.

Potrebo katoliških zborov živo čutijo vsi katoličani po celi Jugoslaviji; zato se je vršila v zadnjih treh letih že cela vrsta manjših shodov v tej ali oni obliki. Ker je slovenski narod na teh shodih pokazal smisel za katoliški idealizem, zato bo udeležba slovenskega ljudstva na V. Katoliškem shodu v Ljubljani gotovo mogočna. Prepričani smo tudi, da bodo Hrvati in drugi katoličani iz cele Jugoslavije prišli v velikem številu na ta katoliški shod. Posebej upamo na prihod

iz Koroške, Goriške, Trsta in Istre; pričakujemo istotako številne zastopnike iz Čehoslovaške, Poljske in Francije ter tudi gostov iz Švice, Belgije in Nizozemske ter zastopnikov slovenskega naroda v Ameriki.

Katoličani! Velike so naloge in svet pretresujoča so vprašanja, ki nam jih nudi novi čas. Zato vas vabimo na V. Katoliški shod v Ljubljani, da jih spoznamo in jih skušamo rešiti z združenimi močmi. Vabimo vas, da si skupno nabereimo novih moči in novih nagibov za izpolnjevanje svojih krščanskih dolžnosti v zasebnem in javnem življenju. Vabimo vas, da pokažemo svoj verski pogum, svojo zvestobo do Cerkev, svojo požrtvovalno ljubezen pri delu za koristi naroda in države! — (Iz okrožnice pripravljalnega odbora za V. Kat. shod v Ljubljani.)

Kaj je novega na deželi

IZ VELIKIH ŽABELJ.

Draga Straža! Iz naše vasi dobiš redko katerikoli kakšno poročilo. Zato pa naj Ti danes malo poročam, kako je z nami. — V prvi vrsti vedi, da na prosvetnem polju ostajamo daleč za sosednimi občinami. Naše prej tako cvetoče «Slov. kat. izobraževalno društvo» spi spanje pravičnega in ni ga, da bi je prebudil. Prišel je sicer prerok in klical: «Vstanite, dvignite se. Stopite v vrste delavcev na polju prosvete in napredka!» Toda — žali Bog — njegov klic je ostal glas vpajočega v puščavi. Zato pa zavpij Ti, predraga «Straža», ki si glas vseh zavednih sinov na Primorskem ter zagradi s svojim mogočnim glasom, katerega slišijo tisoči našega ljudstva:

Gospodovega dan vstajenja,
odpre naj društvom našim grob!
Če bali bomo se strašenja,
bo «Aleluja» naš pokop.

Stopimo torej na noge! Strnimo se v močno organizacijo, kateri na čelu hodi, nad vse požrtvovalna «Prosvetna zveza» s praporom «Naš čolnič». Le v tem je naša rešitev. «Naš čolnič» pa naj zaplove širom cele Primorske ter naj zadobi pristanišče v vsaki slovenski hiši! Bog živi! — Mlad vaščan.

LOM.

Pred kratkim se je vršil pri nas občni zbor «Kmet. izobr. društva Slova». Člani so se ga udeležili v velikem številu in so s tem pokazali, da razumevajo društveno življenje. Iz poročil odbora smo spoznali, da je isti uspešno deloval kljub težočam, ki jih ima vsako mlado društvo. Sklenilo se je, da se delokrog društva raztegne na celo duhovnijo, društva raztegne na celo duhovnijo, društva raztegne na celo duhovnijo, torej tudi na Lokovec. Zato pozivljamo vse tamošnje moze in fante, žene in dekleta, da se vpišejo v društvo, ter čitajo društvene knjige in se poslužujejo vsega drugega, kar jim društvo nudi. Za šoloodrasle mladence in dekleta se osnuje poseben odsek; plačevali bodo znižano članarino. V novi odbor so bili izvoljeni: Alojzij Pavšič, predsednik, Janez Šavli, I. podpred., Jakob Maver, II. podpred., Jožef Bavdaž, tajnik, Oskar Leopušček, blagajnik, Winkler Andrej in Vincenc Žbogar, pregledovalca računov, Pavlina Kokošar, knjižničarka, Viktorija Bavdaž, Feliks Štrukelj, Andrej Leopušček, odborniki.

IZ OREHKA.

Zadnji čas čitamo po časopisih o tatovih, roparjih i, dr. Tudi pri nas se dogajajo tu pa tam enaki slučaji. Pred par dnevi je nek lump vlomil ponoči v mlin posestnika A. Š. in odnesel veliko moko in jermenov.

Taki slučaji se dogajajo v naši okolici po vseh mlinih in žagah, tako tudi v Gorsk. Bilo bi čas, da se županstvo pobriga tozadevno in da napravi enkrat red v občini.

IDRIJA.

Ker ni o nas nikakega glasu, v javnosti najbrže marsikdo misli, da kakor v naravi vse počiva, počiva tudi naše izobraževalno delo. Toda moti se. V našem «Kat. delavskem društvu» je skoro slednji večer življeno življenje. Vršijo se pouk v petju, v godbi in včasih tudi predavanja. Le žal, da za predavanja in pravega zanimanja, čeprav se ravno pri predavanjih najbolj klešejo misli in so ista najbolj pripravna za povzdigo splošne izobrazbe. Konečno bodi omenjeno, da se sedaj pripravljamo za igro «Brat Martin». Upamo tudi, da se bo sedaj, ko postaja bolj gorko, zopet oživil telovadni odsek. Na delo!

DOL-OTLICA.

Od vseh strani naše dežele se sliši, kako se ustanavljajo društva, prirejajo shodi, igre i. t. d., samo o Otlci dašji ima okoli 2000 duš, že štiri leta ni ničesar slišati. Kako je bilo pred vojno pri nas živahno društveno življenje, a sedaj nič. Tam kjer smo se prej izobraževali, so sedaj orožniki. Nikjer ni nobenega napredka, samo črne srajce se širijo celo med domačini. Posebno nekdo — za danes ga še ne imenujemo — se rad postavlja, kako bo dal piti ricinovo olje vsem tistim, ki mu niso po volji. Otlčani zganite se! Pobričajte se, da se ustanovi izobraževalno društvo! Bodite uverjeni, da ga bodo občinarji sprejeli z večjim veseljem kot črne srajce.

K umoru v Ročinju.

Prejeli smo od Narodne čitalnice in od Pevskega in bralnega društva Slova v Ročinju pismo, v katerem piše odločno protestirajo proti dopisu v «Goriški Straži» z dne 29. marca, češ da je ljudstvo v Ročinju silno razburilo. Dopisnik «Goriške Straže» je namreč uporabil umor v Ročinju kot priložnost, da poudari, kako je človeštvo po svetovni vojni posurovelo, kako je na celi črti moralno nazadovalo. Med ljudstvom se širi alogolizem, se množijo prepiri in nič več ni opaziti prejšnjega veselja za kulturno in izobraževalno delo. Mesto resnega društvenega dela in izobrazbe, le ples in pijača. Iz takega pokvarjenega ozračja se rodijo končno uboji. Tako približno je pisal dopisnik v Goriški Straži.

Ročinjci so razumeli te besede tako, kakor da so oni tisti, ki so vdanj alogolizmu, oni tisti, ki nimajo več smisla za prosvetno delo v društvih!

Proti takemu očitku dvigajo glas protesta.

Mi jim na tem mestu rečemo sledeče: ako bi bil imel dopisnik v Straži res ta namen, bi Ročinjci prav storili, da protestirajo.

Toda naš dopisnik je pisal na splošno in njegove besede so bile pametne. Saj boste vendar tudi vi priznali, da je setovna vojna ne samo telesno, temveč tudi duševno in moralno pokvarila ljudstvo. Kje je bilo v mirnem času toliko podivjanošči kakor danes? Naša naloga je, da človeško družbo prerodimo. In resen list mora v prvi vrsti pozivati ljudstvo, naj se oprime izobraževalnega dela, naj se bori odločno proti surovosti, da bodo Slovenci duševno krepak in moralno trden narod. Ali ni to naša narodna dolžnost?

Opomin velja za vse brez razlike. Zato niso veljale besede našega dopisnika Ročinju, temveč vsem! Kako naj bi Ročinj ne imel smisla za društveno življenje, ko vemo vendar, da ima dve izobraževalni društvi v občini? Ročinjci naj bodo torej pomirjeni, kajti njih čast je nedotaknjena! Straža pa bo klicala še nadalje Slovincem, naj pobijajo surovost in delajo na svoje duševno in moralno preobnovo!

Ukve na Koroškem.

Daleč od sveta leži naša vas, samo «Goriška Straža» jo obiskuje, čeprav neredno. Vendar smo se ohranili tukaj še vedno zavedni Slovenci. Zali bog, da že osem let nimamo nobenega dušnega pastirja. Zelo smo se razveselili duhovnika, katerega nam je čast. knezoškojski ordinariat v Go-

rici poslal za veliko noč k nam. — Davki nas tarejo, da komaj prenašamo. V planini na Koku so začeli kopati železno rudo in so zadeli na globoke sklade. V marsičem smo s tem zadovoljni, v marsičem bo pa gotovo ravno ta rudokop mogoče grobokop narodne in moralne zavesti. Mi se bomo krepko držali!

Žabnica pod Sv. Višarjami.

Prav je, če tudi od nas zvedo naši bratje, da še živimo. Imamo v vasi močan pevski zbor, ki lepo prepeva v cerkvi in izven cerkve. Žeteti bi bilo, da bi se več domačinov naročilo na «Goriško Stražo». Mogoče bi vas zanimalo, kaj je z božjo potjo na Sv. Višarjah. Vojska je razrušila svetišče in poslopja okrog svetišča. Že lansko leto smo začeli s popravo. Do sedaj je pokrito župnišče, upati je pa, da se dvigne v kratkem tudi cerkev Milostna podoba se nahaja sedaj v Žabnici odkoder jo, ko bo cerkev na Višarjah sezidana, slovesno prenesemo.

Podbrdo. V Vaše poročilo o smrti g. Toma Šorlija se je vrinila mala pomota. G. urednik, Vi pravite, da je bil g. Tomo podmelški rojak. To pa ni res! Ranjki Tomo Šorli je bil rojen pri nas v Podbrdu. Njegov oče, strojar, se je preselil od tu v Tolmin, ko je Tomo že hodil v šole. Ker je bil ranjki Tomo požrtvovalen, značajan in navdušen narodni delavec, katerega hranimo tudi mi v blagem spominu, zato ga nočemo kar tako odstopiti, temveč se bomo sami z njim ponašali.

MESTNE NOVICE.

Pogreb nadučetelja Vladimirja

Korsiča,

ki se je vršil na velikonočni ponedeljek, je bil zelo veličasten. Pokazal je, kako je bil ranjki Mirko v vseh krogih, tudi italijanskih, priljubljen, in kako globoko je občutila njegovo smrt celotna naša javnost. Pogreb je vodil g. stolni vikar Marold ob asistenci gg. Resčiča in Velcicha. Pevski zbor mu je zapel dve pretresljivi žalostinki. V pogrebnem sprevedu smo videli razun učencev šempeterske šole zastopnike raznih oblasti, mnogo učiteljev in drugih odličnih prijateljev ter na stotine občinstva. Ob petju žalostinke v stolnici je ostalo malokatero oko suho. V sprevedu je bilo tudi izredno veliko vencev in cvetja. Še enkrat: Dragi Mirko, spavaj sladko! Mi te ohranimo v trajnem spominu!

Znani italijanski pridigar

opat grof San Fermo je imel na velikonočne praznike pri pontifikalni maši v stolnici sijajno propoved, v kateri je med drugim, pozival vse vernike k ljubezni do svojega nadpastirja. Cerkev je bila polna.

Smrtna nesreča.

Roza Mozetič, stara 58 let, doma iz Bilj, stanujoča v ulici dell'Ospedale, se je vračala od neke cerkvene pobožnosti proti domu. V Gosposki ulici je zadel ob njo neki kolesar in jo vrgel tako nesrečno ob tla, da je kmalu nato vsled notranjih poškodb in pretresenja možganov umrla v bolnišnici, kamor so jo bili prenesli. Kolesarja so aretirali.

General Ferrari,

poveljnik XI. divizije v Gorici je premeščen v pomožno službo in je te dni zapustil Gorico. Mož spada med tiste generale, ki jih fašistovska vlada pošilja na počitek.

Zborovanje stavbinskih zadrug v Gorici.

V goriškem gledališču so zborovale stavbinske zadruge. Na zborovanju se je razpravljalo o zelo počasnem in pomankljivem plačevanju vojne odškodnine. Po dolgi in izčrpni razpravi se je sprejel soglasno dnevni red, v katerem se pozdravlja fašistovski minister osvobodjenih krajev ter finančni minister. Izreka se tudi zahvala vladi za veliko in skrbno delovanje, ki jo je na tem polju izvršila dosedaj s tem, da je izplačala do danes za obnovo novih pokrajin znatne predujme. V zadnjih mesecih pa se je opazilo znatno zavlačevanje izplačevanja vojnoodškodninskih predujmov. Zato so izvolili na tem zborovanju komisijo, ki naj obišče rimski vlado. Komisija naj bi orisala noravnost obupno stanje, ki je nastalo pri stavbinskih zadrukah vsled ogromne brezposelnosti radi pomankanja plačilnih sredstev. Vlada naj ukrene vse, da se omogoči delo in življenje stavbinskih zadrug. Pripominjamo da je bilo to zborovanje italijanskih zadrug, tako imenovanih «cooperativ».

V odgovor je finančni minister ukazal, da se z mesecem majem ustavi izplačevanje predujmov na vojne odškodnine.

Stavbinskim zadrugam je tako prav temeljito zagotovljeno «življenje».

Po večini bodo propadle.

**V vsako slovensko hišo
„Goriška Straža“**

DNEVNE VESTI.

Branijo nam v cerkev!

V Trstu pri Sv. Antonu novem so imeli Slovenci vsako leto velikonočno mašo s slovenskim petjem. Vsako leto so se zbirali slovenski verniki v tej cerkvi, da praznujejo vstajenje Jezusa Kristusa. Tako je bilo izza starih časov in nihče si ni upal položiti roke na to pravico Slovencev. Letos se je naenkrat to spremenilo. Tržaški fašisti so zagnali v svojem listu krik in zahtevali, da se mora slovensko petje prepovedati. Poslali so župniku Sv. Antona ukaz, da mora zabraniti slovensko petje mašo in mu zagrozili s hudimi posledicami. Nadalje so pozvali prefekta in kvesturo, naj poseže vmes, ker se sicer zgodijo nevspešne reči Slovincem. In res sta prefekt in policijski ravnatelj radi javnega reda prepovedala petje. Župnik se je moral ukloniti.

Kako so slovenski verniki zastrmeli, ko so videli, da se vrši na veliko noč tiha sv. maša pri Sv. Antonu. Še večje pa je bilo njih začudenje in ogorčenje, ko so zagledali okoli oltarja skupino fašistov, ki je stala na straži. Prepoved Prefekta jim ni zadostovala. Niso mu popolnoma zaupali. Zato so šli v cerkev, da sami preprečijo petje, če bi kljub vsemu zadonelo na koru.

Popoldne bi se morala vršiti v isti cerkvi služba božja za Slovence. Toda glej, policija je radi »javnega reda« božjo službo sploh prepovedala. Zabranila je kratko malo Slovincem vršitev svoje verske dolžnosti.

Kar živimo v teh krajih, se ni še zgodilo tako nezasišano nasilje nad verskim prepričanjem ljudstva. Kdaj smo že slišali, da bi vlada branila ljudstvu k službi božji? Ali ukazuje v cerkvi škof in duhovnik ali policija?

Kaj poreče k temu cerkvena oblast? Ali bo k temu molčala?

Raznarodovanje Istre

«Istarsko Riječ» vračajo na stotine naročniki. Uprava prejema pisma takele vsebine: «Končno smo postali Italijani, ukinite Istarsko Riječ. Ne pošiljajte je več.» Sledijo seveda podpisi, ki so se izsilili z — orožjem. Vse to v znamenju višje kulture. Hrvatske šole zatvarjajo kar brez odlokov. Preženejo domačega učitelja in šest ur kasneje pride v vas »novi učitelj«, ki kar v hipu spremeni hrvatsko šolo v italijansko. S prvim majem bajé izide hrvatsko-slovenski tednik. Hrvatski del bo urejeval gospod Urbani, slovenskega pa bajé Simsič, doma v Baguerjevi palači v Gorici. List bo fašistovski, pisan v našem jeziku z namenom, ki ga ni treba še posebej pojasnjevati.

Rekord Trsta po vojni.

Trst ni dosegel po vojni rekorda v blagostanju, pač pa v samoumorih. Svetovni rekord ima San Francisco v Severni Ameriki, kjer se dobrovoljno spravi še več ljudi na oni svet kot v Trstu. Vzroki samoumorov in Trstu je predvsem brezposelnost in nesrečna ljubezen, oziroma prepričani v družinah. Kot sredstvo samoumorov igra največjo ulogo strup, posebno pri ženskah. L. 1920 je bilo v Trstu 118 samoumorov.

Zastavljalnica (Mont) v Puli

je bil tekom velikonočnih praznikov okraden za pol milijona lir. Ukradeni so bili večinoma predmeti, zastavljeni v zadnjem času. Za odkritje storilcev je razpisana nagrada 10.000 L.

Ne mara več Hermine.

Viljem II, bivši nemški cesar, se je po smrti svoje žene poročil drugič z neko Hermine, ki je bila nekoč princesinja. To je storil, ker se je v pro-

gnanstvu močno dolgočasil. Sedaj pa poročajo, da se bo gospod Viljem dal ločiti, ker Hermine več ne mara.

Kako se bo Istra poitalijanila.

«Popolo di Trieste» priporoča, naj bi se vse močvirje od Raše do Učke melioriralo, s čemer bi pridobili 10 tisoč hektarjev zemlje, ki bi jo potem naselili z izseljenci iz Abrucev v spodnji Italiji. To, pravi list, bi bil političen čin prve vrste. Kajpada je fantazija bolj nagla od vsakdanjega življenja.

Rekord plesanja

je predmet razmotrivanja v različnih listih in različnih deželah. Ta rekord so hoteli imeti Italijani, Francozi itd., Konec debati in prepričkom pa je napravila gđ. Alma Cummingo v Ameriki, ki je plesala 27 ur brez prestanka. Zapišimo jo z zlatimi črkami v knjigo neumrjotih a le za toliko časa, dokler se ne najde drugi norec, ki bo plesal do smrti.

Narodna obrana in Orjuna.

Srbiji je obstajala pred vojno Narodna Obrana, ki je vodila brezobziren boj proti Avstriji in pripravljala vojsko. Ta organizacija obstaja tudi v Jugoslaviji in nadaljuje svoje delovanje. Poleg Narodne obrane deluje v Jugoslaviji tudi Orjuna. Kakor čujemo, so se na velikonočni ponedeljek zbrale v Splitu v Dalmaciji zastopniki Orjune in Narodne obrane, da se združijo v skupno organizacijo. Če se to zgodi, bo nastalo v Jugoslaviji prav močno narodno gibanje.

Brezposelnost na Angleškem

je sicer padla od 2 milijonov v prošli jeseni na 1 milijon in 300 tisoč v mesecu marcu, vendar pa dela vladi velike skrbi, ker mora vlada izplačati tedensko okoli 1 milijon šterlin samo na podporah in je izplačala tekom let 1920-1922 celih 125 milijonov šterlin, kar je enako 12 milijardam in pol italijanskih lir.

Angleška sobota se odpravi.

Različne trgovske organizacije so pozvale zvezo trgovskih zbornic, da se zavzame na merodajnem mestu za odpravo angleških sobot.

Smrtna obsodba, 14-letne deklice v Rusiji.

Mladinsko sodišče v Moskvi je obsodilo 14-letno deklico, po imenu Korevna na smrt, ker je vrgla kamen v avtomobil voditelja Čeke Geržinskega. Kamen je zgrešil cilj. Najbrže je hotela deklica naščevati smrt svojega očeta, ki ga je obsodil policijski šef.

Sovietska vlada in katoliški duhovniki.

Sovietska vlada je radi številnih protestov inozemstva spremenila smrtno kazen nad nadškofom Cieplakom v 10 let ječe. Potrjena pa je smrtna obsodba prelata Butkijeviča. Nadškof Cieplak je star že 72 let.

Jugoslovanski minister Ninčič

je dne 16. marca s časnikarji govoril v Beogradu o italijansko-jugoslovanskih odnosih. Rekel je: «Po izpraznitvi tretje cone v Dalmaciji bo razmerje med Jugoslavijo in Italijo pristrženo. Obžalujem pa, da slovensko časopisje ostro napada vlado in tako ovira sporazum v Opatiji.

En slovenski časnikar je nato vprašal, kaj namerava storiti jugoslovanska vlada glede zaščite primorskih Slovanov s posebnim ozikom na to, da se naši rojaki v Istri in na Goriškem odpustajo iz služb, g. minister je izjavil, da je položaj primorskih Slovanov mnogo odvisen od nadaljnjega prijateljskega razmerja med obema državama. Čimbolj se bodo med obema državama ustva-

rili in razvili prijateljski stiki, tem boljši postane položaj primorskih Slovanov. V glavnem pa je usoda primorskih Slovanov odvisna od njih samih.

To je povedal gospod minister, ki je dobil od odpuščenih delavcev v Puli (ladjedelnica) prošnjo, naj se zanje zavzame in naj jim olajša prehod v Jugoslavijo. Časopisje v Sloveniji je zahtevalo od vlade, naj da odpustiti od službe vseh 10 tisoč Italjanov, ki si v Jugoslaviji služijo kruh.

Avtomobilske nesreče v Zedinjenih državah. Tekom lanskega leta so avtomobili v Zedinjenih državah povozili nad 12000 oseb; v New Yorku je bilo avtomobilskih nesreč 795, v Chicagu pa 736. V 77 mestih z nad 55.000 prebivalci je izgubilo pod avtomobili življenje 1347 otrok.

Lenjinova bolezen.

Kakor se poroča iz Rige, se je Lenjinovo zdravstveno stanje v zadnjem času znatno izboljšalo, toliko, da more pregibati desno nogo, govoriti pa ne more. Druge vesti pa pravijo, da je Lenjinovo zdravstveno stanje v kljub temu izboljšanju neizpremenjeno obupno.

Znižanje reparacij Bolgarski.

V mirovni pogodbi je bilo določeno, da mora Bolgarska plačati 2 milijardi 250 milijonov zlatih frankov vojne odškodnine. Sedaj je medzavezniška reparacijska komisija v Sofiji sklenila, da se zniža ta vojna odškodnina na 550 milijonov zlatih frankov, ki se ima plačati v 60 letih s 5 odstotnimi obrestmi. Določena so tudi letna odplačila, ki so do leta 1933, zelo nizka. — Ta sklep je pobudil nepopisno veselje v vsej Bolgarski in položaj ministrskega predsednika Stambolijskega, ki se mu je posrečilo doseči ta uspeh, se je zelo utrdil. Pričakuje se, da bo pri volitvah, ki se bodo vršile 22. aprila, dosegel ogromno večino.

Plače francoskih državnikov.

Predsednik francoske republike je imel pred vojno 600.000 frankov plače in ravno toliko za reprezentacijske izdatke. Plača mu je sedaj ostala enaka, a za reprezentacijske in potovanjske izdatke dobiva frankov 1.400.000. Ministri so imeli pred vojno po 60.000 frankov plače, sedaj pa je imajo po 80.000 in 20.000 odškodnine za avtomobilске izdatke. Državni podtajniki so imeli pred vojno po 25.000 frankov in jih imajo sedaj po 45.000 in poleg tega še 20.000 frankov avtomobilске odškodnine.

Letalski rekordi. Doslej je imel ameriški general Mitchell svetovni rekord v brzini letanja s 358.836 km na uro. Ondan pa ga je posekal Francoz Sadi Lecoq s 391 km 304 m na uro. Da je rekord veljaven, mora nadkriliti prejšnjega vsaj za 4 km. Lecoq je imel silen motor, 400 HP. Njegov uspeh vrača Franciji enega najtehtnejših svetovnih rekordov, kar dokazuje, da je francosko zrakoplovstvo prvo na svetu. Najvišji uspehi v vseh pogledih pripadajo Franciji. Bossontrot in Drouhin imata časovni. Bossontrot in J. C. Bernard pa daljinski rekord; Sadi Lecoq je dosegel največjo hitrost na k. Edino čisti višavski rekord je ameriški, ker se je Mac Readé vzdignil do 10.500 m, to pa z letalom, katero je zasnoval ter izdelal francoski inženir Lepère.

Velikonočni koncert «Učiteljske Zveze» v Vipavi

je uspel nad vse pričakovanje lepo. Udeležba je bila zelo velika; mnogoštevilno so posetili prireditev tržani, zlasti se je pa izkazala okolica, ki je vsa privrela v trg. Pri pevskem zboru beležimo lahko velik napredek od zadnjega nastopa v Gorici. Posebno Ravnikova «Poljska pesem» je bila podana v vsakem oziru dovršeno. Mogočen utis je napravil «Oče naš», ki ga moli hlapec Jernej, v ozadju pa divni Gerbicev zbor «Otroci molijo». Podrobnejša strokovna kritika nam je obljubljena. Za danes lahko samo še ugotovimo, da je «Učiteljska Zveza» lahko ponosna na svojo prireditev.

Finančni položaj Bolgarije.

Bolgarsko finančno ministrstvo je priobčilo podrobne podatke o stanju financ, ki predstavljajo precej žalostno sliko. Največji primankljaj ima Bolgarija pri direktnih davkih. Državna blagajna bi morala dobiti od teh davkov lanske leto 620.500.000 levov, v resnici pa je dobila le 102.867.971 levov, tako da znaša deficit 517.632.628 levov. Isto je z dohodki od državnega imetja, kjer znaša deficit 582.305.129 levov. Državni proračun, kjer je v vseh panogah narodnega gospodarstva znatni primankljaj prvotno določenih dohodkov, priča jasno, da se Bolgarija bliža finančnemu polomu.

Ninčič o koroškem slovenstvu.

Zunanji minister Ninčič, katerega so časnikarji vprašali, ali se je v pogovoru z avstrijskim ministrom Seiplom razpravljalo tudi o koroških Slovincih, je odgovoril sledeče: «O vprašanju koroških Slovencev je bilo mnogo govora. Pri tej priliki sem jaz naglašal, da ima 70.000 Slovencev v Avstriji samo eno šolo, dočim ima 40.000 Nemcev pri nas ne samo osnovne šole, marveč tudi srednje šole. Tako razmerje ne more dolgo trajati.»

Katoliški shod v Ljubljani.

Meseca avgusta se bo vršil v Ljubljani po tolikih letih Katoliški shod. To je 5. shod, ki so ga priredili Slovenci v novejši dobi. Katoliški shodi so imeli velik vpliv na javno življenje Slovencev in so odločilno vplivali na socialni razvoj slovenskega ljudstva.

Peti Katoliški shod se bo vršil v popolnoma novih razmerah. Koliko zgodovinskih sprememb, koliko silnih dogodkov leži med IV. in V. shodom: svetovna vojna, socialne revolucije, državni prevrati po vsem svetu. Slovenci iščejo nove smeri v novem času. Katoliški shod v Ljubljani bo zato izredne in odločilne važnosti. Vse priprave so že dovršene in časopisje priobčuje proglas prirediteljev na slovenske katoličane.

Priobčujemo izvelec iz proglasa:

»Vojna in njene posledice so zadale slovenskemu narodu globoke rane. Gospodarske težave nas pritiskajo k tlom. Razredni boji povzročajo socialno razkrojenost. Slabi življenjski pogoji nam povzročajo resne skrbi za bodočnost; še bolj opasna ko gospodarska nevarnost pa je za slovenski narod razrvanost v pojmovanju in udeleževanju krščansko-nravnih načel. Povsod nam reži nasproti goli materializem. Pojema volja za vestno izpolnjevanje dolžnosti, tako da vse to razjede narodno telo in izpodkopava njegove moči. K ozdravljenju teh razmer nam more pomagati le vera s svojimi kamenitimi tablam desetih božjih zapovedi. Socialne ne moremo

Pozor vojnim oškodovancem!

Prosimo vojne oškodovance, da si prav natančno prečitajo nastopno izjavo, ki jo silijo zadnje čase vojnim oškodovancem v podpis.

Izjava.

Podpisani, dasi imam vse zahteve predpisane od postave v svrhu dosege vseh dobrot, katere so zagotovljene državljanom italijanskega kraljestva od strani zakona za vojno odškodnino T. U. izjavljam, da le vsled popolnega nepoznanja postave in ker sem svoj čas dobil zagotovilo od ljudij, ki so bili v tej občini in ki so trdili, da temeljito poznajo italijanske zakone, da bodo izdane posebne postave za doseg vojne odškodnine italijanskih državljanov slovenske narodnosti, nisem pravočasno predložil predpisane naznanila, in to v mojo največjo živiljsko škodo.

Iz grozne slovenščine gornjih stavkov, se vidi, da gre za vojne oškodovance, ki so zamudili rok za prošnje. Ta izjava naj bi jim pomagala kljub temu do vojne odškodnine. Ne verujmo in ne dajte se speljati na limanice.

V zadnjem času hodi namreč po deželi neki inženir, ki zahteva od vojnih oškodovancev, da podpišejo zgornjo izjavo. Pri tem seveda zahteva od vojnih oškodovancev, da plačajo nekaj lir na račun. Opozarjamo vojne oškodovance, da je vse to navadno sleparstvo. Rok za vlaganje prošnje in potrebnih dokumentov so že davno minuli. Zato zapodite od sebe vse te ljudi.

Prosjetna zveza.

«Naš Čoln» smo razposlali na ogled. Iz dežele prihajajo jako pohvalni glasovi. Večina društev prosi nadaljnjih pošiljatev. Da bomo mogli ustreči naročnikom, prosimo vsa društva, naj nam nemudoma sporoče imena članov in članic, ki so se na list naročili. Društveniki! Čim več bo naročnikov, tem lepši bo list. Razvijte živalno agitacijo za svoje glasililo!

Tiskovine, in sicer pravila Prosjetne Zveze, pravila krajnih društev, poslovnik okrožij in navodilo za snovanje fantovskih in dekliških odsekov ima v zalogi Prosjetna Zveza.

Izobraževalno društvo v Sužidu pri Tolminu vprizori na belo nedeljo dne 8. aprila gledališko predstavo «Mati». Vabimo vsa okoliška društva k tej prireditvi! Pride tudi govornik iz Gorice.

Telovadci in telovadkinje, kateri žele tiskanih prostov vaj in povelj, naj se zlate pri «Zveznem» tajnistvu.

Okrožnica, zadevajoča poletne prireditve izide v kratkem na vsa okrožja. Okrožni odbori naj se takoj po prejemu posvetujejo o točkah, ka-

tere prinaša okrožnica in javijo spred okrožnih prirediteljev zvezi.

KNJIŽEVNOST.

Schiller. «Marija Stuart». Pri kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani je izšel ravnokar nanovo predelan prevod Schillerjeve drame «Marije Stuart», ki jo je poslovenil naš pesnik Oton Župančič. Zunanja oprema te knjige je krasna in cena skromna. Jezik je vseskozi dovršen, tako da bo ta knjiga v kratkem postala veselje našega naroda in dika svake zasebne in javne knjižnice.

Meško: «Ob tihih večerih». Izšla je II. izdaja te prelepe zbirke iz kraljestva bogate Meškove fantazije. Za-

ložila jo je knjigarna Kleinmayer in Bamberg.

«Dom in Svet». Pravkar je izšla 3. številka letošnjega letnika z bogato vsebino.

Podkrajšek: «Obrtno in trgovsko spise». Pri kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani je izšla v novi predelani izdaji znana izvrstna knjiga v dveh delih. Prvi del obsega: «Spise za svobodne, rokodelske in trgovinske obrti». Ima 344 strani in nudi vse, kar potrebuje obrtnik in manjši trgovec. — Drugi del: «Spise za koncesionirane obrti» izide v kratkem.

«Pevec». Izšla je 1.-4. štev. letošnjega letnika z zelo pestro vsebino. «Pevec» izhaja 6 krat na leto s prilogami.

GOSPODARSTVO

Vporablajte umetna gnojila.

Ako hočete dovesti plodovitost vaše zemlje na višek, ji morate redilne snovi, ki jih odvezamete z vsako žetvijo, vedno primerno nadomestiti. V polni meri se doseže to edinole z uporabo umetnih gnojil, ki dajo zemlji vse redilne snovi v lahko raztopljeni in sprejemljivi obliki, ter tvorijo neobhodno potrebno dopolnitev gnojenja s hlevskim gnojem.

Z hlevskim gnojem nadomestimo le majhen del odvzetih redilnih snovi; brez nadomestka zemljo izsesavamo.

Najvažnejšo vlogo med umetnimi gnojili zavzema vsekakor superfosfat. Ta daje zemlji do 20 % v vodi raztopljive fosforne kisline, ki pride hitro do učinka.

Superfosfat je hitro učinkujoče fosforno gnojilo, ki ga je najbolje kratko pred setvijo plitvo podorati pa samo podvlačiti. Travniki se morajo zgodaj spomladi pognojiti. Velika prednost pri porabi superfosfata je pa še ta, da pri tem daleč ni treba one previdnosti, kakor pri nekaterih drugih umetnih gnojilih.

Koliko se vzame umetnega gnojila za posamezne vrste rastlin, je zgolj stvar prakse, vendar pa lahko služijo kot smernice sledeče množine, ki so izražene v kg na hektar:

Za pšenico, rž in bes 200—400, za ječmen 250—400, za krompir in repo 200—500, za hmelj 100—400, za ajdo 100—300 in za travnike 250—400; pri vseh 15—16 % superfosfat.

Množina se ravna tudi po tem, ako in v kakem obsegu je bilo dotično zemljišče pognojeno s hlevskim gnojem.

Dušična (apneni dušik in čilski soliter) in kalijeva gnojila (kalijeva sol) se dodajo po kakovosti zemlje in vrste prejšnje setve.

Uspeh gnojenja z umetnimi gnojili (apneni dušik, superfosfat in kalijeva sol) so bili leta 1922. v nekem okraju sledeči:

Na travnike so dali 200 kg apnenega dušika, 400 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli.

Na zelnike: 400 kg dušika in 300 kg superfosfata.

Za ajdo: 100 kg dušika, 300 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli.

Za koruzo: 200 kg superfosfata in 300 kg kalijeve soli.

Vse te množine veljajo za en hektar. Dohodki so bili sledeči:

Na gnojenem travniku: 4100 kg sena, na negnojenem pa 1500 kg.

Na gnojenem zelniku: 36000 kg, na negnojenem pa 24000 kg.

Ajda: Na gnojeni njivi 1200 kg, na negnojeni pa 700 kg.

Koruzo: Na pognojeni njivi 3600 kg, na negnojeni pa 1800 kg.

Velikanski uspehi gnojenja z umetnimi gnojili so torej iz številnih očitni.

Rabite torej umetna gnojila v najizdatnejši meri, ker se njihova uporaba bogato izplača.

Ponarejeni bankovci.

V novih pokrajinah, predvsem med našim ljudstvom kroži zelo mnogo ponarejenih bankovcev. Ne moramo sicer vpisati vseh ponarejenj, ker bi morali napisati cele knjige in zato se omejujemo na navedbo števil, ki so predvsem ponarejene:

Tisočaki G-27 5884, Z-14 2889, O-13 3771.

Stotaki od Banca d'Italia: C-228 1248, C-228 1842, U-222 1242, U-233 1348, brez črke 2282 1048.

Stotaki od Banco di Napoli so zelo slabo ponarejeni in se jih lažje spozna.

Najbolj razširjena je E-0-35078.

Petdesetaki od Banca d'Italia so največje ponarejeni oni, ki nosijo št. 330-962 in 09263.

Desetakovi in petakovi je tudi zelo mnogo ponarejenih predvsem pa št. 1356-022052; 1317-069038; 1296-039154; 1289-039844; 870-234551; 870-034032 in 837-926373.

Zlato v papirnatem denarju.

Pred vojno je bilo zlato podlaga skoraj vseh valut na svetu, kar je tudi danes. Razlika pa pred vojno in danes je ta, da se je pred vojno v resnici dobilo toliko zlata sa bankovcev, kot je bilo na bankovcu zapisano, danes pa ne. Sicer je danes še vedno na bankovcih zapisano, da se bankovci morejo zamenjati v zveneči novci, a v večini držav bi onega spravili v norišnico, ki bi to zahteval. Vrednost papirnatega denarja je danes:

100 dolarjev = 100 dolarjev v zlatu; 100 švedskih kron = 99 kron v zlatu; 100 holandskih goldinarjev = 98 goldinarjev v zlatu; 100 švicarskih frankov = 97.40 frankov v zlatu; 100 angl. šterlin = 96 šterlin v zlatu; 100 španskih peset = 82 peset v zlatu; 100 danskih kron = 70 kron v zlatu; 100 norveških kron = 69 kron v zlatu; 100 brazilskih milreis = 36 milreis v zlatu; 100 franc. frankov = 33 frankov v zlatu; 100 belgijskih frankov = 29 frankov v zlatu; 100 ital. lir = 25 lir v zlatu; 100 čeških kron = 14.5 kron v zlatu; 100 turških pijaster = 14 pijaster v zlatu; 100 grških drahem = 6 drahem v zlatu; 100 jugoslov. dinarjev = 5 dinarjev v zlatu; 100 bulgarskih leva = 3 leva v zlatu; 100 rumunskih lejev = 2.5 lejev v zlatu; 100 nemških mark = 0.0002 mark v zlatu; 100 avstrijskih kron = 0.000075 kron v zlatu; 100 ruskih rubljev = skoraj nič.

Kot vidimo iz tega seznama, je papirnat dolar popolnoma enakovreden zlatu, torej cel rumen, lira je še eno četrtino rumena, jugoslovenski dinar ima še en ogal rumen, v nemški marki bi morali iskati zlato s povečalnim steklom, pri ruskem rublju ga pa ni; s tem ne bi našli.

VALUTA.

Dne 5. t. m. si v Trstu dobil dal: za 100 franc. frankov 130.50 lir; za 100 švicarskih frankov 369 lir; za 100 nemških mark 9.5 cent; za 100 avstrijskih kron 3 cent; za 100 dinarjev 20 lir; za 100 čeških kron 59.50 lir; za 1 dolar 20 lir; za 1 angleško šterlino 93.50 lir.

DAROVI.

Sv. Gor.

Novoporočena g. Avgust in Anja (r. Černe) Ravnik iz Solkana 2/12 1922 po L. 100. NN L. 15. NN. L. 50. g. Trpin Rihard, mesar v Solkanu. g. Boltar Karol L. 10. NN iz Gorice L. 200. NN L. 25. g. Franc Nabergoj Ložice L. 15. NN 10 frankov v zlatu, Don Fran Jurek Capodistria L. 50. NN. L. 5. NN iz Trsta L. 50. Msgr. Ig. Valentinčič L. 10 NN L. 12. NN iz Gorice L. 25. Lucija Papis Furlani Gorica L. 15. Trije gg. angleži L. 20. in NN iz Gorice L. 10. g. Tomaž Jug ravnatelj v pok. L. 50. NN L. 15. NN L. 100. NN iz Aleksandrije L. 435. Kat. Peršak

JULES VERNE:

ČRNA INDIJA

ROMAN.

Prosto poslovenil Z. Z.

«Pa naj bo», je odvrnil Harry, da bi se temu razgovoru odtegnil, naj bo Jack, dobrotna vila. Ona nam je prinesla kruha in vode, ko smo bili ujeti v premogovi jami. To je bila le ona. Če pa kraljuje v jami še oni hudobni duh, bomo tudi njega nekega dne zalovili.

Kajpada, da so inženjerja Jamesa Starra takoj obvestili o tem dogodku. Vsestransko je izprašal mlado deklico, in je že dan po prihodu v kotažo prišla do popolne svoje moči. Mnoge stvari ji je bilo neznanih. Vendar pa je vzbudila vtis, da je nenavadno darovita in dojemljiva, samo, da ni bi-

la naobrazena. Vajena ni bila razdeliti časa v ure ali dni in da sploh teh pojmov ni poznala. Njene na nepretrgano noč navajene oči so le težko prenašale svetlobo električnih solnc, v temi pa je videla čudovito bistro. Vtirov iz zunanega sveta njeni možgani še niso prenesli, saj niso imeli doslej drugega obzorja kot le premogovo jamo. Njeno poznanje človeštva se je omejilo le na eno ali nekaj v tej volili živčih bitij. Ali je to ubogo dete sploh vedelo, da so solnce in zvezde, mesta in dežele, da je vesoljstvo, po katerem krožijo nešteti svetovi? O tem so morali dvomiti do ure, ko so gotove, njeje še neznane besede zadobile talen pomen. Iženjer se je moral odločiti rešitvi vprašaja, če je Nell živeča sama v globinah novega Aberfoyla. Vsako napeljevanje govorice na to je vzbudilo v tem čudnem bitju veliko rozo. O tem govoriti ni Nell mogla ali pa morda ni hotela. Vsekakor pa

je bilo treba to skrivnost še razkriti. «Ali hočeš ostati tu pri nas, ali pa se vrni tja, kjer si bila poprej?» jo je vprašal inženjer.

Na prvi del vprašanja je deklica hitro in veselo »da«, na drugi del pa je odgovorila z boleznim in plahim krikom.

Vsled tega trdovratnega molčanja so se Jamesa Starra, Simona Forda in Harryja na novo polastile prejšnje slutnje. Nikakor niso mogli pozabiti nepojasnjenega slučaja povodom odkritja nove premogove jame. Akoravno so minula že tri leta, ne da bi se kaj tozadavnega primerilo, so se vendar le vsak dan bali, da jih nevidni sovražnik zopet ne napade. Sklenili so da eni skrivnostni rov natančneje preiščejo in so ta sklep tudi izvedli dobro oboroženi in v večjem številu. Toda pri tem niso našli prav nobene sumljive sledi. Rov je bil v zvezi s spodnjimi nadstropji votlin megočne-

ga premogovnika. Večkrat so James Starr, Simon in Harry govorili o tej zagonetki. Če bi bili morda v jami skriti kakih hudobneži in nameravali kako zvito hudobijo, bi znabiti Nell utegnili dati pojasnila. Toda ona je trdovratno molčala. Ako so le najmanjše omenili o njeni preteklosti, je to vselej povzročilo tako močne napade, da se je zdela pametneje, da kaj takega vbodoče opuste. Morda bi sčasoma ona sama to skrivnost nehoti izdala. Štirinajst dni po prihodu v kotažo je postala Nell zelo koristna in razumna pomagalka stari Madge.

Čisto umevno se ji je zdela, da ne bo hiše nikoli zapustila, saj so jo bili tu tako prisiljeni sprejeti in morebiti je celo mislila, da bi drugod sploh ne mogla živeti. Popolnoma ji je zadostovala Fordova družina, kar je bilo samoobsebi umevno, saj so jo takoj v začetku pohčerali.

(zbirka) L. 31, NN L. 45, Vlč. g. Trčelj L. 100, NN L. 30, NN iz Kopra L. 5, NN vas Zavrh-Vreme L. 100, NN L. 10, NN L. 8, NN L. 5, Stefan Šavli-Čepovan L. 10, g. Ivan Stancer, Planina pri Ipavi L. 20, NN L. 50, NN L. 10, NN L. 200.

Vsem velikodušnim dobrotnikom najlepša hvala. Svetogorska Mati Božja naj Vam stoterno povrne! — Priporočamo se tudi vsem drugim gorečim častilcem svetogorske Matere Božje, da nam pomagajo rešiti se velikega dolga, katerega smo naredili pri dovršitvi začasne Marijine Kapelice in samostana. Vodstvo svetišča in predstojništvo samostana.

A VI 738/15

12

DRAŽBENI OKLIC

V zapuščinski zadevi po pok. dne 8/10, 1915 umrlem Andreju Škarabot iz Ozeljana hšt. 83 vršila se bo na predlog dedičev

dne 26. aprila 1923 ob 15 uri

v občinski pisarni v Ozeljanu prostovoljna javna dražba sledečih nepremičnin, vpisanih v vložku 184 d. o. Ozeljan:

parcele 607 hiše in dvorišča, 3888/4 pašnika in 3889/4 njive.

Cenilna vrednost za te nepremičnine, ki se bodo prodale skupno znaša 7500 — lir, najmanjša ponudba pa 5000. — lir, pod to ceno se ne bo prodajalo.

Prodalo se bo s pravico do vojne odškodnine vred.

Tukajšnji zemljkijni urad ima zaznamovati dražbeni narok.

Dražbeni pogoji in druge, dražbe se tičeče listine so na vpogled pri podpisani preturi.

Pravice, temeljem katerih bi bila ta dražba nadopustna, se imajo javiti najkasneje pred začetkom dražbe.

Zemljkijni upniki imajo javiti najkasneje 8 dni pred dražbo, jeli zaključijo plačilo v gotovini, ker bi se sicer smatralo, da se zadovoljijo z prevzetjem dolga po zdražitelju.

V istem roku in pod istimi pogoji imajo javiti svoje terjatve, tudi davčni in vsi drugi uradi, ki imajo terjati javne pristojbine iz nepremičnin.

Vsak, kdor bo dražil, bo moral položiti 10% cenilne vrednosti za vadij in zdražitelj bo moral poravnati celo kupnino tekom 1 meseca po dražbi.

Kr. Pretura, odd. VI
Gorica, dne 13. marca 1923.

VABILO

Katoliško izobraževalno in bralno društvo v Orehku priredi dne 8. aprila t. l. ob 2 pop. v prostorih g. Andreja Brišar št. 23. veselico. Na vspeh bo:

1.) Pozdrav. 2.) A Medved »Pomlad« deklamacija. 3.) Petje. 4.) Drag. Vodopivec »Na Visokem« Igra v 3 dejanjih. 5.) Srečkanje. 6.) Prosta zabava in ples.

Vstopnina k prireditvi: sedeži L. 3, stojišča L. 2, Vstopnina k plesu L. 6.

Vabimo vsa sosedna bratska društva da se v obilnem številu vdeležijo.

Naprodaj je posestvo z vrtom, njivami, travniki, pašniki in gozdom, ležečim v bližini mesta v Juljski krajini. Velika hiša z gospodarskimi posopji je pripravna za sanatorij, hotel, restavracijo ali industrijsko podjetje, ker je blizu vodna sila. Naslov pri upravi lista.

Od naših vrlih gospodinj

je odvisno, da se pri nas uporablja domač izdelek, kakor se »Pekate«. So najcenejše ker se zelo nakuhajo.

Caffè »Adriatico« ex Central.

Popolnoma obnovljeni lokali,
Tu in inozemski časopisi.

Razun spodnjih prostorov v prvem nadstropju prikladne dvorane za sestanke in seje.

Zbirališče sportnikov in učiteljev. Za obilen obisk se priporočata lastnika M. Pečenko in I. Nadig.

SUPERFOSFAT dobite v skladišču Zadruga sveza v Gorici, Corso Verdi 32.

Opekarna in tovarna apnenca Jos. Pavletič v Mirnu

je zopet začela delovati ter se priporoča.

Restavrant Europa Josip Culot

Piazza della Vittoria (Travnik 16)

Goriška kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili ob vseh urah

Domača briška, vipavska in furlanska vina.

Dvorišče za krogljanje in kegjišče.

ADRIA ČEVLIJI

izdelek »Čevljarske zadruge v Mirnu«

Lastne prodajalne:

GORICA, Corso G. Verdi 22
TRST, Via dei Rettori 1.

Staroznana gostilna s prenočišči

Pri Rajhu na Kornu v Gorici

oči izvrstna domača črna in bela vina ter kraški teran. Kuhinja izbora. Sobe in prenočišča čista, postelje snažne.

Za obilen obisk se priporoča

JOSIP DROČ
gostilničar.

Postajališče osebnih avtomobilov, ki vozijo v Grgar, Čepovan in nazaj.

POZOR!
na staro slovensko trdko
Razprodajam pohištvo po jako znižanih cenah in sicer:
Omare od 200 lir naprej
postelje jake 90 " "
vzmeti (sušte) 70 " "
blazine 60 " "
kompletne spalnice 800 " "
Velika izbira navadnih in tinejših sob, kakor tudi žetoznih posteljnjakov.
Priporoča se

Ant. Breščak

največja zaloga pohištva na Goškem z lastno tovarno v Gorici. Via Carducci 14 (prej Gosposka ulica) in V. C. Favetti št. 3

MED. UNIV.

dr. Rado Sfiligoi se je preselil

v Via Mameli (Via Scuole) št. 8

tik stare gimnazije
ter ordinuje za kirurgijo,
porodništvo in ženske bolezni
od 9-11 in 2-3.

OGLAS:

VEČ HARMONIK. NOVIH s tremi toni se ugodno proda pri **Ivanu Filipiču** v Idriji št. 128.

PODRUŽNICA

Ljubljanske kreditne banke v Gorici

Corso Verdi »Trgovski Dom«

Telefon št. 50. — Brzojavni naslov: Ljubljanska banka.

Delniška glavica
in rezerve:
80 MILJONOV

CENTRALA:
LJUBLJANA

Reserva S H S
kron
64 MILJONOV

PODRUŽNICE: Brežice, Kranj, Metkovič, Celje,
Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Obrestuje vloge na knjižice po 4½% Na daljšo odpoved
vezane vloge po dogovoru.

Nakup in prodaja vsakovrstnega tujega denarja.
Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle
najkulantneje.

TEOD. HRIBAR (nasl.) - GORICA

Corso Verdi 32 (hiša Centr. Posoj.)

Velika zaloga češkega platna iz znane tovarne
Regenchart & Rymann, vsakovrstno
blago za poročence kakor tudi velika izbira
moškega in ženskega sukna.

Blago solidno!**Cene zmerne!**

Pozor na domačo trdko!
Franc Saunig - Gorica
Gosposka ulica, sedaj v Carducci št. 25

Velika izbira Pfaffovih in drugih šivalnih
strojev iz prvih nemških tovarn za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje

katere jamči do 20 let

Velika izbira dvokoles. Izjemno prodaja tudi na obroke. Ceniki na zahtevo poštne
prosti. Lastna mehanična delavnica. Brezplačni pouk v umetnem vezanju.

Zadružna zveza

vpisana zadruga z omejeno zavezo

v Gorici, Corso Gius. Verdi št. 32, I. nadstr.
uraduje ob delavnikih od 8. do 12.

Zveza zastopa in varuje koristi pridruženih zadrug, izvršuje nad njimi po zakonu revizijo, daje nasvete in navodila pri ustanavljanju novih zadrug, skrbi za denarno izjavnost, to je sprejema od zadrug vloge in jim daje posojila, posreduje po možnosti pri nakupovanju blaga (umetnih gnojil, modre galice, žvepla i. t. d.) in pri prodaji pridelkov, uporablja vsa postavna sredstva v pospeševanje zadrugstva in v povzdigo kmetijstva in domače obrti.

Pozor, vojni oškodovanci! Pozor novinci!

Vojska proti draginji!

Produktivna zadruga solkanskih mizarjev v Solkanu pri Gorici, ki je edina zadruga mizarjev v Juljski Krajini, daje na zn. občinstvu, da je odprla tri svoje bogato opremljene zaloge pohištva v Solkanu na Sečebanovi cesti pred vodom na Sv. Goro, v Gorici na Kornu (na vogalu ul. Formica) in na trgu sv. Antona (stari plav).

V zalogah ima pohištvo vseh vrst, spalne sobe - posamezne omare - predalčnike - vzmeti (sušte) stole za vodo, kredence - mize - okvire - stolice i. t. d. vse na izbiro. Občinstvo se lahko posloži ugodno, prilike, da nadomesti po vojni uničeno hišno in sobno opravo - **Pristni domači izdelki z ugodno nizkimi cenami.**

Omenjena zadruga sprj. ma tudi posamezna naročila v mizarstvo stroko spadajočih del, kakor stavbena dela, okna, vrata i. t. d.

Za obilne obiske se priporoča

Vodstvo zadruge.